

HRVATSKI ŠPORTSKI MUZEJ

PROGRAMSKI ZADACI

Kadrovi

Tijekom 2010. godine u Muzeju smo planirali zaposliti dva stalna djelatnika. Pedagoga animatora sa visokom stručnom spremom i administratora sa višom stručnom spremom. Međutim to nam zbog opće loše situacije u društvu nije pošlo za rukom.

Rad u Muzeju

Knjižnu građu našeg Muzeja stalno dopunjavamo stranim i domaćim knjigama. Pretplaćeni smo i na dnevne novine *Sportske novosti*, koje uvezujemo. Tijekom 2010. godine u Muzeju je nastavljeno prikupljanje, sređivanje, inventiranje i upisivanje građa u muzejske baze podataka. Nastavili smo održavati kontakte sa pojedincima, savezima i klubovima koji posjeduju građu, radi redovitog prikupljanja tiskovina, brošura i drugih edicija.

Pedagoška djelatnost

Pedagoška djelatnost se odvija u sklopu redovite djelatnosti, a odnosi se na predavanja za djecu i odrasle, grupne i individualne posjete Muzeju, razgovore i informiranje putem dnevnog tiska, radija i televizije.

SAKUPLJANJE GRAĐE

Kupnje

- Trofej osječkog Veslačkog kluba *Neptun* iz 1910. godine kupljen je od K. G. iz Zagreba.
- Od obitelji S. B - a iz Zagreba kupljen je veći broj trofejnih predmeta koji su pripadali biciklistu Antunu Baneku koji je bio aktivan između dva svjetska rata: dvije skulpture, beštek, stolni sat, tri tabakere, dvije fotografije i nekoliko plakata. U zbirci se nalazi i nekoliko diploma i plaketa njegovog sina rukometaša Antuna.

- Od M. J. iz Zagreba kupljena su dva para skija. Izrađene su od drva, a iz 50. - tih su godina XX. stoljeća. Kupljeni su i rekviziti i oprema za ribolov: dva ribička štapa sa rolama, gumene čizme, podmetač za ulovljene ribe, kutija s umjetnim mušicama, kutija s materijalom za izradu mušica, ribički časopisi i katalozi, ribički prsluk, dvije iskaznice, drvene šablone za izradu blinkera, tri flaksa za ribolov na moru, ribičke škare marke “Solingen” i dvije knjige o ribolovu i jednu o skijanju. Otkupljeni predmeti su obiteljsko naslijeđe Nevenke i Branka Tušaka i Miće i Tatjane Jovanović.
- Od antikvara N. K. iz Zagreba kupljeno je trinaest brojeva časopisa *Vijenac*, knjigu o biciklizmu, knjigu o plivanju, sokolsku dopisnicu i jubilarni uvez časopisa *Obzor* (1860. – 1935.)
- Od antikvara I. J. iz Zagreba, tijekom godine kupljena je torba NK *Sava* iz Zagreba, dres NK *Dubrava* (Zagreb), dokument JVK *Uskok* (Zagreb) iz 1936. godine, četiri fotografije naših tenisača s natjecanja u Indiji 1935. godine, osam fotografija iz tenisa prije II. svjetskog rata, dvije fotografije iz dječijeg odmarališta *Martinščica* iz 1935. godine, jedna fotografija odbojkaša iz istog razdoblja, brošura *Sokola* iz 1934. godine, četiri tiskovine i jedan reket za badminton i jedan za tenis.
- Od Š.O. iz Zagreba kupljeno je šest diploma izdanih od Ministarstva obrazovanja, prosvjete i športa.

Darovanja

- Savjetnik Predsjednika Republike Hrvatske, Željko Mataja darovao je Muzeju pedesetak športskih knjiga, cd-a i kazeta.
- Profesor tjelesnog odgoja na Učiteljskoj akademiji u Zagrebu, Krešo Horvat, darovao je Muzeju, dvije rukometne i jednu košarkašku loptu, loptu za schloederball, metalni обруč koša za košarku sa mrežicom od špage, spirometar, drvenu napravu za označavanje starta, tri diska - dva metalna i jedan izrađen od drva i metala, dva paketa magnezija za mazanje ruku gimnastičara i dva startna broja od platna.

- Zlatko Blažeković, tajnik OTC kluba *Biciklin* iz Koprivnice darovao je suvenire kluba i kataloge izložbi koje su priredili.
- Srećko Gojmerac iz Zagreba darovao je od svog šogora Komorski Franje dokumente i plaketu Boksackog kluba *Metalac* iz Zagreba iz 1980. godine.
- Zdenko Jureša iz Zagreba darovao je igru “Tombola za svakog”.
- Predsjednik Kajak i kanu kluba *Končar*, Božidar Pažur darovao je dvadesetak brojeva klupskog časopisa *Kajak - kanu*, konstrukciju i veslo sklopivog kanua dvosjeda iz 1979. godine i tri kajakaške plakete.
- Nikica Nadali iz Zagreba darovao je teniski reket s početka XX. stoljeća.
- Od Nirvane Martinović kćeri Mire Mihovilovića iz Zagreba, doneseno je 70. športskih knjiga - preostalih iz ostavštine njenog oca.
- Iz Hrvatskog olimpijskog odbora doneseno je tridesetak plaketa i desetak buntova športskih knjiga i časopisa.
- Alma Orlić iz Zagreba darovala je dvije monografije o kiparu Anti Orliću, autora Zdenka Tonkovića.
- Ivica Orešković iz Zagreba darovao je drveni tenis reket i par drvenih skija.
- Milka Čelesnik, supruga biciklista Gabrijela Čelesnika iz Samobora, darovala je sedam pokala, jednu skulpturu, šesnaest plaketa, medalju na drvu, dvije diplome i tri uokvirene fotografije.
- Mirjana Marović iz Zagreba darovala je Muzeju planinarski šator iz 1980. godine.
- Biciklist iz Pule, Cvjetko Bilić, darovao je bicikl i dres BK *Siporexa*, dva para biciklističkih cipela, kapu pobjednika utrke *Kroz Jugoslaviju* sa žigovima mjesta i popisom sudaca. Svi predmeti su iz sedamdesetih godina XX. stoljeća.
- Miroslav Šarić iz Zagreba darovao je prijenosno kuhalo na špirit – “Turm Sport” iz 1960. godine.
- Bosiljka Kumar iz Zagreba darovala je skijašku značku i diplomu, tri plakete njenog sina i presnimak Milana Kobalija iz 1930. godine.
- Ilija Smoljenović iz Zagreba darovao je monografiju o majstoru karatea Nikoli Putniku, izdanu 2010. godine.
- Ivo Čipčić iz Zagreba darovao je uveze časopisa *Tenis* (od 1983. – 2002.) i časopisa Zri-športa *Košarka* (1983. – 1993.).

- Aleksandar Szabo iz Zagreba darovao je pedesetak teniskih i stolno teniskih prospekata sa raznih natjecanja (FED Cup, Otvoreno žensko prvenstvo u Bolu i dr.) i fascikl s tiskovinoma stolno - teniskih natjecanja.
- Kustosica Muzeja Ivana Meštrovića, Lana Majdančić, darovala je tri plakata s Olimpijskih igara u Muenchenu 1972. godine.
- Nataša Rajaković iz Zagreba darovala je fotografiju veličine dopisnice s natpisom “*Građanski - nogometna ekipa iz 1927. godine*”. Fotografija je pripadala njenom djedu Draganu Rajakoviću.
- Boris Sinković iz Zagreba darovao je tri drvena teniska rekata iz 50 -tih godina XX. stoljeća.
- Zoran Vukelić iz Zagreba darovao je ekspander “Tensolator Bullworker” iz 70. - tih godina XX. stoljeća.
- Živko Jurčević iz Zagreba, darovao je tri teniske loptice marke “Dunlop”, replike lopti iz 1902. godine.
- Miro Jurmanović, glavni tajnik Hrvatskog judo saveza darovao je knjigu *Hrvatski judo - pregled rezultata iz 2009 godine*.
- Povjesničar Ivica Golec iz Petrinje darovao je svoju knjigu *Sto godina nogometa u Petrinji*.
- Klementina Gržetić, kćer športskog djelatnika Klementa Hegera, darovala je dva novčanika, pokal iz 1964. godine i dva novinska članka.
- Vladimir Birek iz Zagreba u više je navrata tijekom godine donio novinske izreske - fotokopije iz raznih športova.

Prikupljanje suvremene građe

Rad u Muzeju usmjeren je na prikupljanje stare građe, ali i na onu koja se svakodnevno producira. Sustavno pratimo športska događanja, a predmete, koji se tom prilikom proizvedu nastojimo prenijeti u fundus Muzeja.

ZAŠTITA I RESTAURACIJA

Svaki se predmet prilikom preuzimanja nove građe očisti i prema vrsti materijala, sprema na adekvatno mjesto u odjel kojem pripada. Težimo da zaštita spriječi mogućnost oštećenja ili brzog propadanja bilo kojeg predmeta.

FUNDUS MUZEJA

Zbirke

Trofejni predmeti

Kompjutorski program "Promus" je posebno prilagođen inventiranju športskih trofejnih predmeta. U program je moguće upisati 42. varijable vezanih uz pojedini predmet. Svaki inventirani predmet se sprema zajedno sa ispisanom karticom, formata A4, na određeno mjesto. Po inventarskim brojevima mogu se dobiti podaci o osobi kojoj taj predmet pripada, o drugim njegovim predmetima, pripadajućom športskom granom, organizacijama i drugim pretraživim varijablama. Do sada je otvoreno ..... dosjea za vremensko razdoblje od 1946. do 2007. godine i 1.000 imputa. Do sada je ukupno inventirano ..... predmeta, a od toga je 460. iz trofejne zbirke preminulog košarkaša Dražena Petrovića. Tijekom 2010. inventirano je ..... predmeta.

- Nakon useljenja muzeja u nove prostorije u Praškoj 2, građa šest zbirki koje vodi kustosica Đurđica Bojanić je raspakirana i postavljena na stare, ali velikim dijelom i na nove adrese.

- Izdvojeno je 400 jedinica koje obuhvaćaju *Šport u Hrvatsko do 1920 godine* - građa iz šest zbirki - Medalje i plakete, Oprema i rekviziti, Veliki predmeti, Tekstilni predmeti, Amblemi i druge oznake, Plakati i Arhiva Franjo Bučar.

- Predmeti kojima je bila potrebna restauracija i konzervacija izdvojeni su i predani restauratorima Majdi Begić i Janku Jeličiću.

Tijekom 2010 godine restaurirano je 70 predmeta.

- Tijekom 2010 godine inventirano je i katalogizirano 141 predmeta od kojih jedan trofej, jedna slika u ulju, dva tekstilna predmeta, osam velikih predmeta i 129 predmeta iz zbirke Oprema i rekvizita. Do kraja 2010. godine inventirano i katalogizirano

6005. predmeta. Uz pomoć Zlatka Mileusića iz Etnografskog muzeja, sruđen je sustav uklapanja digitalnih fotografija u program u kojem se inventira građa.

U okviru pripreme dokumentacije za restauraciju i Stalni postav, 250 predmeta je digitalno fotografirano, svaki predmet u prosjeku deset fotografija - ukupno 2500. fotografija. Uz to, digitalno je snimljeno još 1200. fotografija inventiranih i katalogiziranih predmeta tijekom 2010. godine. Selidba Muzeja, uređivanje prostora, kupovina namještaja, smještavanje građe kao i sva događanja u muzeju također su digitano snimljena i popraćena s više od 3 500. digitalnih zapisa.

U suradnji s Muzejskim dokumentacijskim centrom u više je navrata snimljena sigurnosna kopija inventirane građe Hrvatskog športskog muzeja.

KNJIŽNICA

Po svojoj formi i namjeni biblioteka Hrvatskog športskog muzeja spada u specijalne knjižnice znanstvenog tipa i namjenjena je posebnoj vrsti korisnika. Donacijama i otkupom tijekom 2010. godine u biblioteku je pristiglo oko šest stotina starih knjiga, tridesetak novih i dvije stotine primjeraka časopisa. Građa knjižnice je sortirana po temama (povijest športa, sokolstvo, športovi na vodi, borilački športovi, športovi na snijegu i ledu, športska medicina, ostali športovi i td.) i smještena na policama u posebnoj prostoriji. Fond knjižne građe se obrađuje i unosi u programu katalogizacije "KNJIGA - 7". Tijekom 2010. godine evidentirano je i uneseno... knjiga, pa ih je ukupno evidentirano 4251. Muzejskom se bibliotekom svakodnevno koriste, suradnici Leksikografskog zavoda, muzealci, novinari, istraživači povijesti športa, studenati, nastavnici, učenici i dr. Tijekom 2010. godine bilo ih je oko četrdeset.

FOTOGRAFIJE I NEGATIVI

Fotografije i negativi odabiru se prema značaju, skeniraju i ulažu u fundus. Tijekom 2010. godine skenirano je oko tri tisuća fotografija pa ih ima ukupno 27.000. tisuća.

Postojeću zbirku fotografija rasporedili smo u fascikle prema strukama tj. športskim granama i drugim tematskim cjelinama vezanim uz tjelovježbu i šport kao npr.

medicina, međunarodne športske priredbe, proizvođači športske opreme, umjetnost, novinarstvo i dr. Kod struka gdje postoji veliki broj fotografija, fascikli su vremenski određeni. Sve fotografije prikupljene tijekom 2010. godine stavili smo u pripadajuće fascikle. Iz fascikla koje smo sređivali po kronologiji izdvojili smo nekoliko stotina portreta, ekipa i objekata, koje smo uložili u dosjee športaša i športskih djelatnika, objekata i organizacija. Negativi se također prema struci spremaju u albume. Na taj ih je način tijekom 2010. godine spremljeno oko šest stotine.

ARHIVSKI FONDOVI

Biografije

Arhivski fond biografija sadrži oko 5.500 dosjea športaša i športskih djelatnika. Dosjei se svakodnevno nadopunjavaju novim podacima, ličnim dokumentima, originalnim rukopisima, fotokopijama, izrescima iz novina i fotografijama. Tijekom 2010. godine uloženo je oko stotinu novih dosjea.

Arhiva – dokumenti

Dokumenti su raspoređeni po strukama, odn. športskim granama i ostalim strukama vezanim uz tjelovježbu i šport. Tijekom 2010. dobavljeno je 2 m novih dokumenata. Dokumenti se spremaju u arhivske kutije. Kompletirano je 132. kutija. Kada se sva arhivska građa spremi u kutije početi će se sa upisivanjem u program „Arhinet“, kojeg smo instalirali.

EDUKATIVNA DJELATNOST

Predavanja

U prostorijama Muzeja održano je nekoliko predavanja učenicima zagrebačkih škola.

Specijalna vodstva

Muzej su tijekom 2010. godine obišli brojni športaši, športski djelatnici, muzealci i osobe narazličitijeg profila (oko stotinu).

PRISUTNOST U MEDIJIMA I SURADNJA S DRUGIM MUZEJIMA

Suradnja sa javnim medijima

Građa muzeja korištena je u realizaciji nekoliko emisija Hrvatske televizije, npr. «Dogodilo se na današnji dan» i „Dobro jutro Hrvatska“.

Suradnja s drugim muzejima

Muzeju grada Zagreba posuđeni su rekviziti za aktivnosti tijekom poklada.

Suradnja sa pojedincima i ustanovama

- J. Goršeu iz Metlike ustupana je građa s temom Jugoslavenskog nogometa u razdoblju 1919. - 90. godine.
- Svakodnevno surađujemo s Zdenkom Jurešom, voditeljem Arhiva Hrvatskog zrakoplovnog saveza.
- Predavači iz predmeta Povijest športa na Fakultetu za šport u Ljubljani Tomaž Pavlin i Zrinko Čustonja sa Kineziološkog fakulteta iz Zagreba više puta su koristili građu muzeja.
- Građa muzeja dana je na korištenje Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža, redakciji *Sportskih novosti*, Hrvatskom radiju i televiziji i brojnim učenicima i studentima zagrebačkih škola i fakulteta.